

LITERATURA

“A les grans novel·les sempre hi ha un element de pietat”

Valentí Puig (Palma de Mallorca, 1949) ha conreat gairebé tots els gèneres: dietaris, narracions, poesia, novel·la, assaig... Ara publica *La vida és estranya* (Proa), unes memòries de ficció d'Oleguer Regós, un fracassat integral, fill de la noblesa, atrapat entre l'actual Barcelona i un poble imaginari de la Catalunya profunda. Puig, de conversa agradable i posicions conservadores i liberals, té a punt per publicar l'any que ve un assaig sobre la crisi d'Espanya, un dietari i un poemari. L'u de gener, com cada any, començarà nou llibre.

—Com és que, amb la seva forta trajectòria dietarística, ha volgut fer unes memòries de ficció?

—Havia volgut escriure una novel·la en primera persona, que té el problema que acabes identificat amb el personatge i sempre havia fet ús de la tercera persona narrativa. Aquesta vegada vaig pensar que una solució era fer les memòries d'un personatge. És tot ficció, a pesar que hi ha elements de realitat. Si surt bé, et permet retratar un personatge de la manera com ell retrata els altres.

—En el dibuix del protagonista hi ha ironia, sàtira... Com li diríeu?

—La primera novel·la que vaig fer era una sàtira i no em vaig adonar que la sàtira és poc respectuosa amb el personatge, és quasi inhumana. Aquí hi ha personatges que no tenen res a veure amb la sàtira. Jo suposo que és una barreja d'elegia per un món perdut, i en contrast amb una Barcelona de contrastos, on actualment el passeig de Gràcia és la milla d'or plena de russos, el Raval és una mena de Babilònia... A les grans novel·les sempre hi ha un element de pietat, de misericòrdia, de ganes no de criticar frontalment la realitat sinó d'entendre-la.

—En Valentí Puig es troba desencantat en aquesta Barcelona actual?

—No, és una ciutat on es viu molt bé encara. Ara, és una ciutat que potser té la pretensió sempre de ser la gran ciutat supermoderna i en algunes coses no ho és tan com sembla. És una de les ciutats del món on l'anarquisme ha tingut una potència més impressionant. Però a la vegada té dos grans temples dedicats a l'expiació dels pecats de la ciutat, el Tibidabo i la Sagrada Família. Això és un xoc immens. I ara, de

L'escriptor mallorquí Valentí Puig.

qui és Barcelona? És un campí qui pugui. Aquesta novel·la reflecteix la Barcelona del 2012, el ple de la crisi econòmica.

—Més enllà de la crisi, veu un panorama de desolació moral? Ho dic pel personatge del Befàs, que és com el símbol d'una societat corrompuda però també un visionari...

—Ho és. Vol ser un home d'acció, que vol que Catalunya li demani que ell sigui el salvador de Catalunya. I a la vegada té negocis molt tèrbols. És un cínic absolut. La idea de Catalunya li permet ser un aventurer camuflat.

—Befàs va a la presó i després en surt. Ara ens trobem amb personatges d'una certa gran Barcelona que hi van a parar. L'ha espantat aquesta realitat ratificada?

—Bé, el cas Millet ja havia esclatat. Jo havia tractat com a periodista el president de la Generalitat, Jordi Pujol, i és possible que algun gest seu surti també...

—Ara s'ho fa venir bé?

—No. Aquest llibre està entregat a principis del 2013, és impossible. El que passa és que el personatge Pujol m'ha fascinat sempre. Pujol té un gest que és gratar-se el cul [gest que fa el Befàs]. És un gest antic perquè els calçotets es ficaven dins la ratlla del cul. Però no és un retrat del Pujol en absolut. Ho és del Millet, que l'havia tractat molt poc, però era molt curiós. Vivia en un núvol absolut, que finançava partits, estava al mig de tot i era un lladre. En canvi, representava el pedigrí del gran catalanisme, que potser en aquest moment ha entrat en crisi, el catalanisme tal com l'hem conegut.

—Per què ha necessitat marxar del Consell de les Arts i la Cultura (CoNCA)?

—Jo m'hi trobava bé però estic en desacord amb el que està passant en aquests moments, i crec que la Generalitat ja no representa tota la ciutadania. El CoNCA estava vinculat a la Generalitat i segons quines crítiques que podia fer algunes vegades no les feia de la mateixa manera com les hauria fet estant sense condicionaments. Però al CoNCA he passat moments molt bons. He viscut en totes les reunions amb una persona com la Isona Passola, que en termes del procés actual pensem d'una manera totalment oposada i, en canvi, hem estat molt bé.

Anna Ballbona